Вип. III. Р. 1912. Ч. 51.

ХРОНЇКА
НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА
У ЛЬВОВІ.

Справоздане за місяцї: май—серпень.

Засїданя Видїлу.

X зас. дня 1 мая.

1) Ухвалено дефінїтивно закупити на власність Товариства каменицю при ул. Чарнецького, ч. 24 при помочи українських фінансових інституцій і обняти її в посїдане з днем 1 липня, 1912 р. 2) Повновласниками для переведеня купна визначено

д. Гр. Пежанського й дра Ів. Раковського, а їх заступниками д. М. Мочульського й дра Ф. Євина. 3) Надано заряд „Академічного Дому“ провізорично д. Мих. Федющиї, студ. фільософії. 4) Принято до відома, що піднято вже державну субвенцию за сей рік у квоті 22.000 кор. 5) Постановлено скликати на 16 мая нараду відпоручників українських товариств у справі участи в виставах у Київі 1913 р. і в Празї 1914 р.

XI зас. дня 10 мая.

1) Принято до відома справоздане д. М. Мочульського й дра Ів. Раковського з купна камениці та плян виплат за неї. 2) Постановлено внести до міністерства просвіти петицію о підмогу на купно камениції, для приміщення музея і бібліотеки. 3) Визначено 200 кор. для інжінера на зладжене плянів новонабутої камениці.

XII зас. дня 5 червня.

1) Принято до відома, що намісництво зажадало предложеня копії контракту купна реальности при ул. Чарнецького, ч. 24 і пляну сфінансованя цілої трансакциї. 2) Постановлено вислати до Перемишля делеґатів для пертрактацій в справі затягненя більшої позички. 3) Віддано заряд обох камениць при ул. Чарнецького д. Ярославови Ганкевичови, інжінерови намісництва. 4) Підвисшено платню книгарському помічникови, Осипови Сироїдови, до 120 кор. місячно. 5) Принято до відома подяку д. Наталії Романовичевої в Київі за признану їй підмогу з фонду Д. Мордовця. 6) Принято одного нового члена. 7) Принято до відома, що вийшли з друку: а) Записки, т. 107. б) Студії, т. 3. в) Хроніка, ч. 48. г) С. Руданський, Твори, т. 7. 8) Принято до відома письмо адвоката Іл. Шрага в Чернигові, що протест д. Кониської проти тестаменту Ол. Кониського упав і незадовго тестамент буде затверджений. 9) Постановлено висилати безплатно виданя приватній україн. ґімназії в Долині аж до удержавненя, а тов. „Січ“ у Ґрацу „Записки“. 10) Принято до відомости, що чеська Академія Наук і президія міста Праги прислали Товариству запросини до участи в святі Ф. Паляцкого. Постановлено віднести ся до дра І. Горбачевського з просьбою, щоб узяв на себе репрезен-

тацію Товариства. 12) Бухгальтер В. Угрин зреферував у головних нарисах білянс Товариства за р. 1911 р. Дискусію відложено на дальше засїдане.

XIII зас. дня 19 червня.

1) Постановлено зарезервувати в каменици при ул. Чарнецького, ч. 24, чотири покої на першім поверсї і по відповідних адаптаціях перенести до них музей, а в сутеренах помістити часть маґазину. 2) Др. Вол. Охримович зложив справоздане з переведеного шконтра в книгарни й друкарни. 3) Др. С. Томашівський відчитав проєкт реґуляції платнї урядників при центральних орґанах Товариства. Придїлене урядників до відповідних степенїв платні відложено на дальше засїдане. 4) Принято до відома подяку Теофіля Згоральського за признану йому зворотну підмогу у квотї 200 кор. 5) Делеґовано на нараду до „Русь. Тов. Педаґоґічного" в справі усталеня правописи дд. І. Кревецького, С. Томашівського й І. Франка.

XIV зас. дня 26 червня.

1) Ухвалено подяку всїм членам Видїлу, що займали ся купном каменицї і довели його до кінця, а особливо дру І. Раковському. 2) Принято до відомости, що в справі участи у київській та празькій виставі відбула ся передвступна нарада, але друга, що мала рішати про участь, не відбула ся задля відсутности делеґатів богатьох товариств. 3) Переведено ґенеральну дискусію над білянсом, в якій брала участь більшість членів Видїлу. Спеціяльну дискусію відложено на пізнїйше. 4) Придїлено урядників до установлених степенїв платнї таким способом: а) Вол. Гнатюка придїлено до V степеня з місячною платнею 350 кор. б) Ів. Кревецького придїлено до III степеня з дочисленем одного пятилїтного додатку з місячною платнею 275 кор. в) Ів. Джиджору придїлено до II степеня платнї з дочисленем одного трилїтного додатку з місячною платнею 225 кор. г) Вол. Дорошенка придїлено до I степеня платнї з дочисленем одного трилїтного додатку з місячною платнею 150 кор. Всї ті підвисшеня обовязують від 1 липня, 1912 р.

XV зас. дня 28 червня.

1) Принято до відомости, що вийшов з друку „Збірник мат. прир. лїк. секції", т. XV, вип. 1. 2) Затверджено вибір

дра Василя Каліцуна, учителя реальної школи у Львові, на дійсного члена в мат. прир. лікарській секції. 3) Признано: а) Філяретови Колессї на етноґр. екскурзію 150 кор. б) Осипови Роздольському на етноґр. екскурзію 150 кор. в) Дру Іванови Раковському на виїзд за границю в наукових цїлях 300 кор. 4) Признано урядникам централї двомісячні ферії. 5) Поручено веденє каси в часї ферій д. М. Федющцї, а відбиранє й полагоджуванє почти функціонареви бібліотеки. 6) Справу обезпеченя урядників й инші їх бажаня відложено на пізнійше до полагоди.

XVI зас. дня 10 липня.

1) Принято до відомости, що вийшли з друку: а) Записки, т. 108. б) Памятки, т. 7. 2) Принято до відома справозданє проф. І. Горбачевського в Празї про поручену йому репрезентацію Товариства в святї Ф. Паляцкого та постановлено висловити йому подяку і заплатити 50 кор. за вінок, зложений на памятнику Ф. Паляцкого. 3) Постановлено виставити д. В. Костеву в Київі уповажненє від етноґр. комісії на збиранє народнїх пісень і танцїв по Українї. 4) Принято до відома, що проф. О. Волощак заявив охоту подарувати до музея Товариства гербарій та ухвалено на його вкладженє 400 кор. 5) Підвисшено місячну платню аплїкантови бібліотеки Ол. Назарієву до 100 кор. починаючи від 1 липня, 1912 р. Заразом ухвалено приймати аплїкантів до бібліотеки найвисше на два роки.

Засїданя секцій.

ЗАСЇДАНЯ ІСТОРИЧНО ФІЛЬОСОФІЧНОЇ СЕКЦІЇ.

VI зас. дня 6 мая.

1) Др. Ів. Франко предложив статю п. н. „Контракт населеня Слободи біля Нагуєвич, Дрогоб. пов. 1779 р.“ 2) Д. Мих. Лозиньский предложив статю п. н. „Автономія країв в австрийській конституції“. Обі статї ухвалено друкувати у III т. „Студій“.

Зміст статї дра І. Франка:

Сей контракт, писаний нїмецькою мовою при кінцї XVIII віку, являєть ся досить незвичайним причинком до історії. Оселя, що повстала на основі сего контракту, складала ся первісно з 6 осадників, розуміеть ся з їх родинами, яких у контрактї не вичислено, і була осаджена цїсарським камеральним урядом на умовах як на той час досить корисних, із яких головна була та, що осадники не були зобовязані робити панщини.

Зміст статї д. М. Лозиньского:

Праця складаєть ся з вступу і шести роздїлів. Задача працї — як зазначено у вступі — представити історичний розвиток і теперішний стан автономії країв в австрійській конституції. Щоб не розширяти надмірно рам працї, представлені

у ній тілько законні основи автономії країв, з поминенєм представленя будови, яка виросла на тих основах, прибираючи зрештою в окремих краях відмінні форми.

В першім розділї представлені законні основи автономії країв у першій австрійській конституції з 25 цвітня, 1848 р. в Кромерижськім проєктї, в державній конституції з 4 марта 1849 р. і в краєвій конституції для Галичини з 29 вересня 1850 р. Сей період конституційних змагань закінчив ся поворотом до абсолютизму.

В другім роздїлї представлені законні основи автономії країв у періодї повороту до конституційної форми правлїня, а саме: в цїсарськім дипльомі з 20 жовтня, 1860 р., в цїсарськім патентї з 26 лютого, 1861 р. і в основнім законї про репрезентацію держави з 21 грудня, 1867 р.

Третій розділ представляє змаганя Чехів і Поляків до автономії країв в рр. 1868—73. В Чехів ті змаганя знайшли вислів у т. зв. фундаментальних артикулах з 1871 р.; в Поляків у т. зв. резолюції галицького сойму з 1868 р. і в боротьбі за здійсненє її.

В четвертім роздїлї представлена справа розширеня автономії країв у звязку з реформою виборчої ординації до Державної Ради в рр. 1905—7. Сюди належить артикул III закона з 26 сїчня, 1907 р., яким розширено §. 12 основного закона про репрезентацію держави з 21 грудня, 1867 р., далї резолюція Старжинського з інтерпретацією понятя краєвої культури, в кінці опертий на тій резолюції галицький краєвий закон з 23 цвітня 1909 р., (т. зв. „lex Sala").

Пятий розділ представляє змаганя до розширеня краєвої автономії Галичини в звязку з справою реформи виборчої ординації до галицького сойму. Сі змаганя знайшли свій вислів у проєктї Старжиньского, референта соймової комісії виборчої реформи.

В кінцї в шестім роздїлї п. н. „Краєва автономія і правнополїтичне положенє українського народу" автор зазначує, що „краєва автономія в Австрії стала в Галичинї оружєм польського державного централїзму до вдержаня польського пановання над українським народом", і вказує шляхи, які „ведуть до осягненя автономії українського народу в Австрії": „Отже найперше найрадикальнїйший шлях подїлу Галичини на два

коронні краї: польський і український, з яких кождий мав би автономію в тих розмірах, в яких признав її всім „Королївствам і краям, заступленим у Державній Раді“ австрійська конституція. Тільки на такій національно-теріторіяльній основі український народ осягнув би ту повноту автономії, яка можлива в межах австрійської конституції. В менших розмірах признавала українському народови автономію краєва конституція для Галичини з 29 вересня, 1850 р., ділячи край на три автономні области, одначе при збереженю його єдности. В кінцї можлива національна автономія на екстеріторіяльній основі, через національний поділ краєвих інституцій правно-публичного житя, якої проби маємо в найновійших краєвих статутах Моравії і Буковини“.

VII зас. дня 10 мая.

Д. Федір Срібний відчитав продовженє своєї працї п. н. „Студії над орґанїзацією львівської Ставропіґії від кінця XVI до пол. XVII ст. III. Роля Греків в брацтві“.

Постановлено друкувати в „Записках“.

Зміст працї д. Ф. Срібного:

Автор переходить у своїй працї грецькі роди, оселені у Львові і знані з своєї діяльности в брацтві з кін. XVI і в полов. XVII ст. Осїлих греків у Львові було мало. Переселяли ся вони сюда не лише з Греції і її островів, але також з українських міст, як Каменця Подільського і Бару. На переломі XVI і XVII ст. грецькі імена в брацтві належать до виїмків. До визначнїйших братчиків з Греків у тім часї належить Янїй Афендик, Емануїл Арфанес Грек і Константин Корнякт, останнїй головно завдяки матеріяльній помочи, яку уділяв брацтву. Автор представляє поодинокі фази дїяльности брацтва, його боротьбу з маґістратом, конфлїкт з епископом Ґедеоном Балабаном, культурну дїяльність брацтва, будову нової церкви, заложенє друкарнї і орґанїзацію школи і на основі радецьких і братських актів показує, як мале значінє мали Греки в брацтві з кін. XVI і на поч. XVII ст., коли енерґія брацтва була найбільша. З кін. першої і в другій четвертинї XVII ст. значінє Греків у брацтві збільшуєть ся, на арену виступають: Гавриїл Лянґіш, Константин Медзапета,

Михаїл Алвізий, Теодор Янович, Христофор Мадзаракий і деякі инші. Одначе се було в часї, коли брацтво мало вже усталену свою репутацію, а енерґія його була менша нїж у попереднїй добі. Поза тим і в половинї XVII ст. бачимо в брацтві визначних братчиків Русинів. Тай Греки сї були ними в тім часї більше з імени, ніж у дійсности. Декотрі з них, як Гавриїл Лянґіш, Андрей Алвізий, Петро Афендик, вже в другім поколїню належали до брацтва. Автор вказує на їх асиміляцію з Русинами. Вкінци автор переходить грошеві суми, які записали брацтву Греки і Русини, з чого видно, що й під тим оглядом братчики Русини, переважно менше заможні, не лишали ся поза Греками. На основі сего доходить до конклюзії, що головну ролю відограв у брацтві український елемент, а Греки мають другорядне значінє. Супротив сего упадає істнуючий до тепер погляд в історичній лїтературі Вл. Лозінського (Patrycyat i mieszczaństwo lwowskie w XVI i XVII w.), що ініціятива в житю брацтва і львівських Русинів загалом належить до Греків.

VIII зас. дня 13 мая.

1) Д. Мих. Возняк відчитав працю п. н. „З культурного житя України XVII—XVIII вв.“ г) Д. Ів. Кревецький предложив рецензію п. н. „Нові праці по історії Галичини 2-гої пол. XVIII в. (1772—1790).“ Обі статї ухвалено друкувати в „Записках“.

Зміст праці д. М. Возняка:

Коли не числити невдатних і спорадичних проб протягом 16 в., українська вірша все таки має за собою звиш тристалїтню історію. Духовні вірші появляли ся з разу друком завдяки пропаґанді унії також при помочи побожних пісень. Одну з перших збірок славяно-українських пісень маємо в молитовнику „Naczatki żytyia nebesnaho na zemły“, друкованім десь в 30 рр. 18 в. Латинкою вийшла також збірка духовних вірш всуміш із польськими з початком 90 рр. 18 в., мабуть у тім самім роцї, що широко популярний „Богогласник“, отже 1791 р. Не тілько рукописні тексти, але й друковані ввійшли до „Богогласника“ змінені в некористь народньої мови. Для акростихового „артизму“ цікаві „Пѣсни благовѣйния“, по-

чаївський друк із 1806 р. До історії „Богогласника“ й авторства його пісень добуває автор нові дані зі співанника середини 18 в., приналежного мишковецькому пароховн Іванови Пашковському. На основі дотеперішнїх описів збірників із віршами, заміток і розвідок з того поля стараєть ся автор прикріпити богогласникові тексти зперед середини 60 рр. 18 в. до таких вісьмох ґруп: 1) з кінця 17 в., найдалї з перед 1710 р., 2) з часу до 17.8 р., 3) зперед і з 1740 рр., 7) зперед і з половини 18 в. та 8) зперед середини 60 рр.

Зміст статї д. Ів. Кревецького:

Автор реферує працї: А. Гравера про внутрішні відносини в Галичинї в р. 1772, Г. Ґросмана про простір Галичини у хвилї її окупациї Австрією і про промислову та торговельну полїтику Терезіянсько-Йосифінського правительства у Галичинї в рр. 1772—1790 і вкінци Б. Павловского про окупацію Львова 1772 р.

IX зас. дня 22 мая.

1) Проф. М. Грушевський предложив працю д. Мелянїї Бордунівної п. н. „З житя українського духовенства львівської епархії 2-гої пол. XVIII ст.“ 2) Той сам відчитав замітку д. Ів. Верхратського п. н. „Перше поминальне богослужене за Т. Шевченка 1862 р. у Львові.“ Обі статї ухвалено друкувати в „Записках“.

Зміст працї д. М. Бордунівної:

Авторка поставила своїм завданнем на підставі актів митрополичої реґістратури з рр. 1747—1790, що тепер переховуєть ся в музеї ім. митр. А. Шептицького, дати образ побутових обставин і житя українського священника другої пол. XVIII в. і слїдить за ним, від уродин такого кандидата духовного стану, від виховання і науки через усї періпетії, які він переходив при своїх стараннях о парохію, і обставини його священичої дїяльности аж до кінця її. Образ сей ілюстрований витягами з документів, а цікавійші подані в цїлости в додатку.

X зас. дня 5 червня.

1) Проф. М. Грушевський предложив статю п. н. „Памяти Є. Голубінского". 2) Той сам зреферував статю д. М. Василенка п. н. „З історії устрою Гетьманщини". Обі статї ухвалено друкувати в „Записках".

Зміст статї проф. М. Грушевського:

Автор коротко спиняєть ся на головнійших датах біографії покійного історика церкви, на тяжких обставинах його наукової праці, характеризує його науковий метод і заслуги.

Зміст статї д. М. Василенка:

Автор розбирає книгу М. Слабченка: „Малорусскій полкъ въ административномъ отношеніи", вказує слабі сторони його роботи і в звязку з сим переглядає деякі основні питання полкового устрою, межі сотенної організації, відносини полкового устрою до давнійших старість, і т. и.

XI зас. дня 12 червня.

1) Проф. М. Грушевський відчитав статейку д. Хр. Ящуржинського п. н. „Причинки до культу предків на Україні". 2) Др. Ів. Франко предложив статю п. н. „Записки галицько-руського селянина з початку XIX в." Обі статї ухвалено друкувати в „Записках".

Зміст статї д. Хр. Ящуржинського:

На підставі друкованого матеріялу і даних власних записок і спостережень народнього житя в Київщині автор подає переживання культу предків і його живучість в українськім народі.

Зміст статї дра Ів. Франка:

Ті записки, писані незугарно польською мовою з численними рутенїзмами, одержав автор іще перед звиж 30 роками від о. М. Зубрицького і свого часу прилагодив їх відпис для друку в „Кіевской Старинѣ". Не виславши своєї працї до тої редакції він переробив її тепер по нашому і зазначує у вступі важність тих записок для пізнаня житя гірської людности на-

ших Карпат, т. зв. Бойків Стрийського, Самбірського та Турчаньского повіта, а також їх досить значну лїтературну вартість, як причинок до психольоґії бідного, але все таки трохи освіченого селянина з початку XIX в.

XII зас. дня 19 червня.

1) Проф. М. Грушевський предложив статю д. А Клюка п. н. „Нова історія Османів". г) Д. Вол. Дорошенко зреферував статю п. н. „Кіевская Старина і її показчик". Обі статї ухвалено друкувати в „Записках".

Зміст статї д. А. Клюка:

Автор дає огляд I – IV томів нової праці Йорґі (N. Jorga, Geschichte des osmanischen Reiches, 1908 – 1911); порівнюючи з давнїйшими курсами Гаммера і Цінкайзена вказує, в чім ріжнить ся нова праця, в чім робить дальші кроки в студіованню історії Османів, або в чім зістає по заду від попередніх дослідників — дуже неоднакове оброблене ріжних партий історії Туреччини і м. ин. слабе обзнайомлене з питаннями української історії, котрих приходило ся дотикатись авторови.

Зміст статї д. В. Дорошенка:

Полтавська Учена Архивна Комісія видала „Систематическій Указатель" до „Київської Старини" і „України", зладжений дуже недбало. Рецензія д. Дорошенка виказує всї браки й недокладности сього показчика.

XIII зас. дня 3 липня.

1) Др. С. Днїстрянський зреферував статю дра М. Бодруґа п. н. „Правна суть новації". Ухвалено друкувати в „Часописи правн. і екон." т. X. 2) Секція уконституувала ся на ново так: Директор М. Грушевський; I заст. директора др. С. Днїстрянський; II заст. директора др. В. Охримович; секретар Ів. Кревецький.

Зміст статї дра М. Бодруґа:

Автор обговорює постанови римського та повсюдного права про новацію, дає короткий критичний начерк усїх на-

учних теорій, що виробили ся на тлї римського права, головно трансляції та субституції, опісля переходить розвій сего правного інституту в усїх новітних европейських законах, а зупиняє ся довше при австрийськім праві. Перейшовши подрібно всї визначнїйші погляди учених про сей інститут, сам поборює не лише теорію трансляції, але й теорію субституції, та висказує ся за теорією, що добачує ся в новації економічного субстрату, себ то „зміна" старого зобовязаня в нове. Велику часть праці займає опісля порівнанє новації з иншими спорідненими правними інститутами, з виказом правничих ріжниць. De lege ferenda вважає автор сей інститут злишним.

XIV зас. дня 9 липня.

1) Д. Фед. Срібний предложив продовженє статї п. н. „Студії над орґанїзацією львівської Ставропігії від кін. XVI до пол. XVII ст. IV. Матеріяльні відносини братчиків. 5) Д. Вас. Герасимчук предложив статю п. н. „Чуднівська кампанія". Ухвалено обі статї друкувати в „Записках".

Зміст статї д. Ф. Срібного:

Матеріяльні відносини братчиків у тім часї в лїтературі майже зовсїм незвісні. Тому автор опер свою працю на матеріялї джерельнім і архівальнім, головно львівського радецького уряду. Українське населенє Львова на переломі XVI і XVII ст. складає ся переважно з ремісників і крамарів, більших купців бачимо рідко. З тих самих верств складає ся і континґент брацтва, як про се свідчать реєстри складок на боротьбу з маґістратом і братські катальоґи. Реєстри складок важні ще й тим, що висота їх до певної міри вказує на заможність братчиків. Автор переходить подрібно деяких братчиків і на підставі актів львівського міського архіву виказує їх маєтковий стан. Братчики мають свої каменицї або їх части головно на Руській улици, подекуди в ринку, а також купують і продають доми і ґрунти на обох передмістях, галицькім і краківськім. Вони одержують зносини не лише з містами українськими і польськими, але також з Молдавією і Туреччиною, звідки привозять вино-малмазію. В торговельних трансакціях оперують братчики в тім часї сумами невеликими,

переважно по кількасот золотих. В їх крамах бачимо найріжнороднійші матерії полотняні, шовкові, бавовняні, побіч них вироби з зеліза, посудину, предмети окраси і т. д. Брак спеціялїзації від разу ударяє в очи. Автор переходить інвентарі кількох братчиків і на основі їх подає предмети їх торговлї і домашної обстанови. — Інакше представляє ся характер братчиків що до їх заможности з кін. першої і в другій четвертинї у XVII ст. Тепер видимо в брацтві великих купців, котрі оперують тисячами і десятками тисяч. Хоча вартість одного золотого в Польщі сильно упадала, то все таки се суми значно більші, ніж братчиків з першого періоду. В половинї XVII ст. братчики ведуть на широку скалю торговлю з Туреччиною, їдуть часто на ярмарки по ріжних містах на Українї і Польщі. Се заможні патриції міста, котрі деколи посїдають навіть по кілька камениць. Їх вичисляє рахунок коеквації урядової комісії з 1656 р., котра оцінювала маєтки горожан для вирівнаня окупу, зложеного Хмельницькому в часї облог Львова. Комісія оцінювала маєтки Русинів висше дійсної їх вартости для наложеня на них більшої контрибуції, длятого такса ся дає нам лише в приближеню пізнати маєткові відносини братчиків. Деяких з них оцїнено на 20.000 зл. і висше, а найбогатшого Мадзаракія на 300.000 зл. По сій оцїнці займав він що до заможности друге місце в цїлім Львові. Побіч сих богатих патрициїв міста бачимо в брацтві в тім періодї і ремісників звичайно менше заможних, а навіть зубожілих членів, котрі від брацтва одержували матеріяльну поміч. Сї дві верстви в тім часї в брацтві виразно зарисовують ся.

Зміст статї д. В. Герасимчука:

Чуднівська кампанїя — се один з більших конфлїктів між Росією і Польщею о Україну. Називаємо сю велику кампанїю з р. 1660 тому Чуднівською, бо траґічний фінал її мав місце під містом Чудновом, що лежить у житомірськім повітї. Автор подає нам на початку воєнні приготованя Росії, Польщі, а потім оповідає докладно історію цїлої кампанії. Російське військо йде в Польщу, а тим часом союзна армія Польсько-Татарська стрітила се військо під Любаром, а що мала перевагу — в поли його облягла. — Шереметєв, вожд російської армії, хоче получити ся з армією козацькою під Юр. Хмельницьким

і в замкненім таборі перебиває ся і йде під Чуднів. Під Чудновом окопав ся, а Поляки дальше його облягали. Тим часом Хмельницький, котрому більше залежить на знищеню Москви, порозумів ся з Поляками і по затвердженю гадяцьких трактатів рішив не йти на відсіч Шереметєву. Через се ціла армія з 50.000 війська виголоджена мусїла капітулювати. — Але Татари, що запротестували против угоди, все військо взяли в неволю і увели в Крим.

ЗАСЇДАНЯ ФІЛЬОЛЬОҐІЧНОЇ СЕКЦІЇ.

II зас. дня 1 липня.

1) Др. І. Франко предложив передмову проф. В. Перетца до VII т. „Памяток", яку ухвалено друкувати. 2) Той сам предложив „Доповненя до студий над україн. народнїми піснями", які ухвалено друкувати в „Записках".

Зміст передмови проф. В. Перетца:

З початку автор спиняєть ся на відзиві Куліша про Климентія і характеризує вартість кулїшевої публїкації та виписок Оп. Марковича, надрукованих Доманицьким. Далї йде опись рукописи Климентієвих віршів і зміст сеї рукописи. Більшу частину статї займають біоґрафічні відомости про Климентія, видобуті з його творів. Вкінци виказує автор слїди лїтературних впливів і народної традиції в віршах Климентія. Твори Климентія, доводить автор, становлять незвичайчо цїнний матеріял для історика культурного житя на Українї XVIII в.

Зміст працї дра Ів. Франка:

Кінчачи перший том „Студий над українськими народнїми піснями", друкованих у „Записках" від 1907 р. автор подає в додатку до нього ряд доповнень і поправок, у яких по части подає нові матеріяли до студий над піснями обговореними в тім томі, нові варіянти текстів, а по части розбирає критичні уваги, пороблені ріжними письменниками з приводу його публїкації. Найдовше зупинив ся автор над піснею про воєводу Стефана,

подаючи в тій додатковій студії історичні подробиці про волоського воєводу Стефана Великого, можливого героя пісні, про записувача сеї пісні та вченого, що передав її текст у своїй книзї, визначних чеських братів Благослава та Нікодима, подає фотографічну подобизну тексту пісні в рукописі Благослава та докладний розбір язика того тексту, а при тій нагоді оцінює також критичні уваги дра Ст. Томашівського, висловлені з приводу сеї пісні. В додатковій студії про пісню „Іван та Маріяна“ автор розбирає критичні уваги д. Тершаківця що до сеї пісні, піднесені в „Archiv für slavische Philologie“. Значні доповненя подано до студій про пісню „Про битву під Варною 1444 р.“, про мшанецьку колядку про св. Софію в Києві, про пісню „Про Ведмедівку“, в якій автор розбирає критичні уваги др. Б. Барвінського піднесені проти сеї студії в „Студіях“ того автора, та до вступної уваги до серії студій „Хмельниччина в піснях, віршах і думах“ про зруйноване Бершади.

ЗАСІДАНЯ МАТЕМАТИЧНО-ПРИРОДНОПИСНО-ЛІКАРСЬКОЇ СЕКЦІЇ.

II зас. дня 29 мая.

1) Обговорено справу нового зорґанізованя фізіоґрафічної комісиї. Постановлено уложити програму фізіоґрафічних дослїдів та звернути ся до мінїстерства просвіти з просьбою про окрему підмогу на сю ціль. 2) Постановлено XV т. „Збірника“ секції подїлити на два випуски і до другого дати працю дра С. Рудницького.

III зас. дня 25 червня.

1) Принято до відомости, що вже вийшов з друку перший випуск XV т. „Збірника“ секції. 2) Вибрано дійсним членом дра Василя Каліцуна, професора реальної школи у Львові і постановлено предложити його Видїлови до затвердженя. 3) Др. Юл. Гірняк предложив працю п. н. „До питаня ряду тавтомерних реакцій“, яку ухвалену друкувати в „Збірнику“ секції.

Зміст праці дра Юл. Гірняка:

Після дотеперішних поглядів ряд тавтомерних реакцій не дає ся означити. Методичні трудности є того рода, що ціле питанє уважає ся ірраціональним. Автор начеркує загально дуже простий експериментальний спосіб, після якого річ можна би розяснити, на основі його поглядів, публікованих недавно в окремій книжці п. з. Beiträge zur chemischer Kinetik. I".

Засїданя комісій.

ЗАСЇДАНЯ АРХЕОҐРАФІЧНОЇ КОМІСІЇ.

II зас. дня 22 мая.

1) Проф. М. Грушевський повідомляє, що дд. В. Модзалевський і М. Василенко заняли ся вже приладженем до друку поручених їх редакції матеріялів. 2) Др. С. Томашівський зложив справозданє з наукової екскурзії до італїйських архівів.

III зас. дня 5 червня.

1) Др. С. Томашівський предложив плян виданя документів до історії Хмельниччини з Ватиканського архіва. Постановлено друкувати їх в XI т. „Жерел". 2) Ухвалено, що для видань археоґрафічної комісії корреферат не обовязковий.

IV зас. дня 3 липня.

1) Д. Мих. Возняк предложив плян виданя корпусу українських духовних віршів. Постановлено, щоби сей плян предложив автор на письмі, по чім перешлеть ся його неприсутним членам комісії, аби висловили свою думку про потребу виданя такого корпуса. 2) Комісія уконституувала ся, вибравши: головою проф. М. Грушевського, заступ. голови дра Ів. Франка, секретарем Ів. Джиджору.

ЗАСІДАНЯ БІБЛЇОҐРАФІЧНОЇ КОМІСІЇ.

II зас. дня 6 мая.

1) Проф. М. Грушевський подав до відома, що редакція „Извѣстій имп. Академіи Наукъ“ у Петербурзї бажає поробити деякі реформи в друкованій доси там славянській бібліоґрафії і просить бути їй помічною в її веденю. По дискусії поручено бібліоґрафічному бюрови подавати редакції академічної бібліоґрафії український матеріял. 2) Д. Вол. Дорошенко подав до відома стан україн. бібліоґрафії за 1911 р. Постановлено розпочати її друк з кінцем 1912 р. в новій серії п. н. „Українська бібліоґрафія“. 3) Проф. М. Грушевський порушив справу виданя старої української бібліоґрафії. Дискусію над сею справою відложено на дальше засїданє. 4) Др. Ів. Франко повідомив, що виготував деякі доповненя до бібліоґрафії Ів. Левицького. В дискусії заявили ся зібрані проти подаваня в таких доповненях змісту тих збірних видань, що мають характер актового матеріялу та проти втяганя в доповненя т. зв. Ukrainica (в чужих мовах), яких авторами не були Українці.

ЗАСІДАНЯ ЕТНОҐРАФІЧНОЇ КОМІСІЇ.

II зас. дня 15 червня.

1) В. Гнатюк предложив подрібний плян виданя колядок і щедрівок у корпусї пісень, який принято і одобрено. 2) Той сам подав відомости про міжнародний союз фольклористів (Folkloristen Forscherbund) та про його задачі і орґанїзацію. Постановлено подати союзови адреси тих членів комісії, що по своїй спеціяльности хотїли би бути йому помічні. 3) Філ. Колесса зреферував цінник гонорарів за музичні праці, який постановлено предложити Виділови до евентуального затвердженя.

Участь Товариства
у святї київського семінаря рос. фільольогії.

Сього року скінчило ся перше пятиліте семінара для російської фільольогії в київськім університетї під проводом проф. Волод. Перетца і вийшло друковане справозданне його. Від 1907 р. прочитано на нім 176 рефератів, з чого 106 друковано по ріжних виданях, російських і українських. З сеї нагоди учасники семінара зробили овацію проф. Перетцу. Надійшли також привіти з ріжних місць. Наук. Тов. ім. Шевченка вислало проф. В. Перетцови таку телєграму:

З нагоди Вашого фільольоґічного свята пересилаємо щире поздоровлене.

Наук. Тов. ім. Шевченка.

Справоздане з бібліотеки
за час від 1 мая до 30 серпня 1912 р.

I ВІДДІЛ.

(Книжки, часописи, карти й ин.).

В часї від 1 мая до 31 серпня 1912 р. вписано в катальоґ I-го відділу 759 нових чисел (23.304—24.062) у 1001 томах і випусках; нових періодиків і томів дописано до давнїйших 1066. Разом вписано 2067 нових томів і випусків.

До I-го відділу закуплено: книгарською дорогою 269 творів у 339 томах і випусках за 983·18 кор. (404·87 кор. + 227·23 руб.); антикварською й приватною дорогою 48 творів у 66 томах і випусках за 257·17 кор. (16.26 кор. + 94.66 руб.). Разом: 317 творів у 405 томах і випусках за 1240·35 кор. (421·13 кор. + 321·89 руб.).

З обміну (виданями Н. Т. і бібліотечними дублєтами) з науковими інституціями, редакціями й приватними особами бібліотека одержала 967 тт. і вв. — з того з постійного обміну з наук. інституціями й редакціями 907 тт. і вв.

З дарів прибуло 1220 тт. бр. і вв.

Разом з купна, обміну й дарів: 2592 тт., бр. і вв.

До I-го відділу бібліотеки дарували отсї особи, інституції й видавництва:

1) Х. Алчевська (Харків) — 1; 2) К. Б. (Київ) — 2; 3) А. Баландюк (Станїславів) — збірка листк. друків; 4) Ю.

Балицький (Львів) — 1; 5) **Тов. „Бандурист“** (Львів) — 33: 6) **М. Баран** (Львів) — 51; 7) **О. Білоскурський** (Коломия) — 1; 8) **С. Бичинський** (Пітсбурґ) — 8; 9) **Ів. Бодруґ** (Віннїпеґ) — 1; 10) **І. Боднаренко** (Львів) — 2; 11) **В. Буряченко** (Одесса) — 2; 12) **Я. Весоловський** (Львів) — 1; 13) **Вид. Ч. св. В. В.** (Жовква) — 7; 14) **Вид. Сп. укр. учителів** (Коломия) — 2; 15) **Ів. Возняк** (Львів) — 16; 16) **Тов. „Воля“** (Львів) — 23; 17) **о. О. Волянський** (Криворівня) — 1 + зб. л. др.; 18) **Ред. „Вперед“** (Львів) — 14; 19) **В. Гнатюк** (Львів) — 4; 20) **Ред. „Горно-завод. Дѣла“** (Харків) — 2; 4) **о. І. Гринишин** (Поляни Суровичі) — зб. л. др.; 22) **Е. Грицак** (Львів) — зб. л. др.; 23) **В. Гришко** (Скрентон) — 3; 24) **Ґімн. комітет в Рогатинї** — 1; 25) **С. Ґорук** (Львів) — 7; 26) **Г. Давидовський** (Ростов н. Д.) — 15; 27) **Н. Даниш** (Коломия) — 1; 28) **І. Джиджора** (Львів) — 2; 29) **Дирекція ц. к. ґімназії в Кіцманї** — 1; 30) **Дирекція ц. к. ґімн.** (укр.) **в Коломиї** — 1; 31) **Дирекція жін. ґімн. сс. Василіянок у Львові** — 1; 32) **Дирекція шкіл У. П. Т. у Львові** — 1; 33) **Дирекція ц. к. ґімн.** (укр.) **в Перемишли** — 1; 34) **Дирекція укр. прив. ґімн. в Рогатинї** — 1; 35) **Тов. „Днїстер“** (Львів) — 2; 36) **Д. Донцов** (Львів) — 1; 37) **В. Дорошенко** (Львів) — 7; 38) **Др. А. Єнсен** (Стокгольм) — 1; 39) **С. Єфремов** (Київ) — 4; 40) **Вид. „Жіноча Бібліотека“** (Львів) — 4; 41) **А. Жила** (Львів) — 8; 42) **А. Жук** (Львів) — 1; 43) **Г. Жукова** (Львів) — 2; 44) **о. М. Журкевич** (Монастир) — 298; 45) **В. Заварин** (Кострома) — 1; 46) **Т-во „Земля“** (Львів) — 8; 47) **О. Іванчук** (Косів) — 24 + зб. л. др.; 48) **І. Калинович** (Борислав) — зб. л. др.; 49) **Др. О. Калитовський** (Львів) — 1; 50) **Т. Кістяковський** (Москва) — 1; 51) **Книгарня Г. Пардінї** (Чернївцї) — 1; 52) **О. Коваленко** (Львів) — 1; 53) **Ф. Колесса** (Львів) — 2; 54) **Ф. Коломийченко** (Стрий) — 1; 56) **Кр. Союз Кредитовий** (Львів) — 7; 57) **І. Кравчун** (Львів) — зб. л. др.; 58) 70. **Крат** — зб. час.; 59) **І. Кревецький** (Львів) — 2; 60) **Тов. „Кружок Правників“** (Львів) — 3; 61) **В. Левинський** (Львів) — 3; 62) **І. Е. Левицький** (Львів) — 264; 63) **С. Левицький** (Львів) — 2; 64) **Ред. „Літ. Н. Вістника“** (Київ-Львів) 3; 65) **І. Лизанівський** (Львів) — 60 + зб. л. др.; 66) **В. Литинський** (Краків) — 2; 67) **о. В. Лиско** (Олесько) — зб. л. др.; 68) **Др. М. Литвинович** (Садаґура) — 2); 69) **М. Лозинський** (Львів) — 2; 70) **К. Ло-**

тоцький (Львів) — 3; 71) Макаренко (С-Петербург) — 3; 72) Муз. накл. „Торбан" (Львів) — 5; 73) N. N. 1; N. N. (Гладишів) — 8; 75) N. N. (Катеринослав) — зб. л. др.; 76) Тов. „Народний Базар" Перемишль) — 1; 77) „Нар. Дім" (Болехів) — 4; 78) Ю. Насальський (Коломия) — 3; 79) Ред „Нашої Ніви" (Вільно) — 1; 80) Ред. „Нашої Школи" (Львів) — 2; 81) Ред. „Нової Громади" (Едмонтон) — 1; 82) Ред. „Нового Слова" (Львів) — 2; 83) „Новітня Бібліотека" (Львів) — 4; 84) „Общ. Библіотека (Харків) — 6; 85) „Общество Ист. Древн. и Прир. (Ростов н. Д.) — 1; 86) А. Онищук (Карлів) — 6; 87) О. Островський (Ставрополь) — 1; 88) Ю. Охримович (Коломия) — 1; 89) К. Паньківський (Львів) — 97; 90) М. Панчук (Львів) — зб. л. др.; 91) К. Паращук (Чернівці) — 1; 92) Я. Пастернак (Львів) — 1 + зб. л. др.; 93) В. Перетц (Київ) — 45; 94) Ред. „Прапора" (Коломия) — 1; 95) Просв. Кружок III сек. У. С. С. (Львів) — 2; 96) Ред. „Робочого Народу" (Вінніпеґ) — 6; 97 (Тов. „Руська Бесіда" (Чернівці) — 2; 98) І. Сайко (Немирів) — 1; 99) Др. І. Свєнціцький (Львів) 5; 100) В. Семець (Львів) — зб. л. др.; 101) М. Сердюк (Курск) — 4: 102) Т-во П. Д. Сытина (Москва) — 17; 103) М. Стадник (Краків) — 1; 104) J. Steinbrener (Вінтерберґ) — 8. G. Schaller (Grabow i Mecke.) — 1; 105) М. Тершаковець (Львів) — 1; 106) М. Товкачевський (Острогорск) — 4 + зб. л. др.; 107) В. Угрин (Львів) — 1; 108) „Укр. Громада" (Варшава) — 3; 109) Укр. книгарня (Вінніпеґ) — 7; 110) Укр. р. Вид. Спілка (Львів—Київ) — 6; 111) Ред. „Укр. Жизни" (Москва) — 6; 112) Я. Федорчук (Париж) — 4; 113) М. Федюшка (Львів) — 1; 114)) В. Фенюк (Яблонів) — зб. л. др. 115) Др. Ів. Франко (Львів) 8; 116) І. Чепига (Львів) — зб. л. др.; 117) І. Чупрей (Яблонів) — 1; Шевченківський комітет (Москва) — 1.

До дублєтів відкинено 419 тт., бр. і вв.

До переплету віддано 25 тв. у 51 тт.

У віддїлї стародруків прибуло 46 нових чисел у 48 томах: церк.-словянських й українських 10 чч. у 10 тт., чужих 36 чч. у 38 тт. Разом з кінцем серпня 1912 р. було: І. церк.-словянських й українських стародруків 181 чч. у 182 тт. і II. стародруків на инших мовах 448 чч. у 574 тт. Усїх: 629 чч. у 746 тт.

II ВІДДІЛ.

(Рукописи, автоґрафи, дипльомати).

В часї, обнятім сим справозданем, скатальоґовано у відділї рукописів дальших 5 чч., так що з днем 31. VIII. 1912 р. віддїл сей числив 460 чч. Куплено рук. Євангеліє учит. (XVI в.) з Угорської Руси за 25 кор.

Дарували до віддїлу рукописів отсї дд.:

1) К. Заклиньский (Львів) — збірка паперів (нов.); 2) Ф. Калинович (Львів) — рук. (нов.); 3) Г. Лучаківський (Львів) папери А. Могильницького з рр. 1840—71; 4) N. N. (Львів) — часть переписки К. Устіяновича; 5) К. Паньківський (Львів) — переписка.

Всїм Вп. Жертводавцям Управа Бібліотеки складає щиру подяку.

Фреквенція.

В часї від 1. V — 31. VIII 1912 р. визичено з бібліотеки:

	томів	на реверсів
до „Наукової робітнї"	596	263
до дому	591	461
разом	**1187**	**724**

В часї від 15—31 липня Бібліотека була отворена для публичного користаня тільки 2 години денно, а від 1—31 серпня для публики зовсїм замкнена.

Управа.

Товариства й інституції,

що приступили до обміну виданями.

Вильна. Redakcja miesięcznika „Litwa i Ruś".

Витебскъ. Витебская ученая Архивная Комиссія.

Воронежъ. Воронежкій губернскій Статистическій Комитетъ.

Кіевъ. Коллегія Павла Галагана.

Кіевъ. Кіевскій художественно-промышленный и научный музей им. Николая II.

Курскъ. Курская ученая архивная комиссія.

Новочеркасскъ. Областной войска донского Статистическій Комитетъ.

С. Петербургъ. С. Петербургскій Политехническій Институтъ.

Саратовъ. Университетъ.

Смоленскъ. Смоленская ученая Архивная Коммиссія.

Черниговъ. Музей украинскихъ древностей В. В. Тарновскаго.

Черниговъ. Черниговское епархіальное древлехранилище.

Нові виданя Товариства.

Записки Наукового Товариства імени Шевченка. Наукова часопись, присвячена передовсім українській історії, фільольогії й етнографії, виходить у Львові що два місяці під редакцією М. Грушевського. Рік XXI. Р. 1912, кн. III. Т. CIX. Львів, 1912. Ст. 227+5, 8⁰. Ціна 3 кор. Зміст: 1. Зміст тому ст. 3–4. 2. Причинки до пізнаня культа предків на Україні, написав Хрізант Ящуржинський, ст. 5–9. 3. З культурного житя України XVII—XVIII в., подав Михайло Возняк (докінченне) ст. 10—38. 4. З житя українського духовенства львівської епархії в другій половині XVIII в., подала Мелянїя Бордун (докінчене слїдує), ст. 39—90. 6. Оден з Ніжинців, подав Михайло Грушевський, ст. 123—135. 7. Miscellanea: а) Недоля галицьких дяків, под. Яр. Гординський; б) З фолькльорних занять Маркіяна Шашкевича, под. М. Возняк; в) „Основи нової славянської полїтики“ Бакуніна, под. І. Франко, ст. 136–165. 8. Наукова Хроніка: „Кіевская Старина“ і її „Покажчик“, под. В. Дорошенко, ст. 166—177. 9. Бібліографія (оцїнки, реферати, замітки): історія полїтична і культурна, література, етнографія, право (реєстр ширших обговорень див. с. 226), ст. 228–227. 10. Оголошеня, ст. 228–232.

Записки Наукового Товариства імени Шевченка. Наукова часопись, присвячена передовсім українській історії, фільольогії й етнографії, виходить у Львові що два місяці під редакцією М. Грушевського. Рік XXI. Р. 1912, кн. IV. Т. CX. Львів, 1912. Ст. 246+2, 8⁰. Ціна 3 кор. Зміст: 1. Зміст тому

ст. 3—4. 2. Студії над українськими народніми піснями, подав Іван Франко. Додатки й поправки (далі буде), ст. 5—30. 3. Чуднівська кампанія 1660 р., студії Василя Герасимчука (далі буде), ст. 31—54. 4. З житя українського духовенства львівської епархії в другій половині XVIII в., подала Мелянія Бордун. Докінчене. (Матеріялы), ст. 55—100. 5. Погодін і Зубрицький, написала Евстахія Тишинська, ст. 101—122. 6. Григорій Ількевич як етнограф, написав Андрій Франко (докінчене слідув), ст. 123—156. 7. Miscellanea: а) Дрогобицька служебна Минея з р. 1563, под. Ів. Франко; б) Жебрацькі благальниці, под. В. Гнатюк; в) До історії української наукової і просвітної органїзації в Галичині 1848 р., под. М. Возняк, ст. 157—182. 8. Наукова Хроніка: Нова історія Османів, под. А. Клюк, ст. 182—192. 9. Бібліографія (оцінки, реферати, замітки): преісторія, антропольогія, археольогія й історія штуки, історія політична і культурна, література, мова (реєстр ширших обговорень див. ст. 247), ст. 193—248.

Памятки українсько-руської мови і літератури. Видав археографічна комісія Наукового Товариства імени Шевченка. **Том. VII.** Вірші ером. Климентія Зиновієва сина. Видав з передмовою Володимир Перетц. У Львові, 1912. Ст. IV+LII+228, 8⁰. Ціна 4 кор.

Збірник математично-природописно-лікарської секції Наукового товариства імени Шевченка. Том XV. Випуск I. Під редакцією дра В. Левицького, дра І. Раковського і дра С. Рудницького. У Львові, 1912. Ст. 96, 8⁰. Ціна 3 кор. Зміст: 1. Василь Каліцун — Про закон бігунового дуалізму ґеометричних творів, часть II, ст. 1—25. 2. Василь Каліцун. Конструкция плоскої кривої V. степ. з почвірною точкою (з 3 таблицями), ст. 1—8. 3. Микола Чайковський — Причинок до теорії стіжкових перекроїв, ст. 1—10. 4. Володимир Кучер — Динаміка електрону, ст. 1—40. 5. Стефан Кордуба. Про хльорофіль, ст. 1—14.

Хроніка Наукового Товариства імени Шевченка у Львові. Р. 1912. Вип. II. Ч. 50. Справоздане за місяці: січень-цвітень. Львів, 1912. Ст. 28, 8⁰. Ціна 30 сот. Зміст: Засїданя Видїлу. — Засїданя секцій (М. Грушевський — Оден з Ніжинців. Ів. Кревецький — Баталїон руських гірських стрільців 1849—50 р.

Ев. Тишинська — Погодін і Зубрицький. Др. Ів. Франко — „Жартъ непотребный", історична вірша з р. 1702 на історичнім тлї. Др. З. Кузеля — Причинки до студій над нашою еміґрацією, Ш. М. Грушевський — Памяти Якова Шульгина. Ів. Джиджора — До історії ґенеральної канцелярії. М. Василів — Причинок до історії українського руху в Росії. Др. І. Франко — Студії над церковно-славянськими текстами. Др. Ст. Рудницький — Знадоби до морфольоґії подільського сточища Днїстра. Ч. 1. Засїданя комісій. — Др. С. Томашівський — Справозданє з археоґрафічної екскурзії. — Справозданє з бібліотеки. — Товариства й інституції, що приступили до обміну виданями. — Нові видання Товариства.